

Äänekosken ammattillisen
koulutuksen kuntayhtymä

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2022

Äänekosken ammattillisen koulutuksen kuntayhtymän valtuustolle

Sisällys

Puheenjohtajan katsaus	3
1. Tarkastuslautakunta	5
1.1. Sidonnaisuusrekisteri.....	5
2. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	5
2.1. Tulokellinen toiminta ja talous.....	6
2.2. Asiakslähtöisyys.....	7
3. Kuntayhtymän henkilöstö	7
4. Tarkastuslautakunnan esitys yhtymävaltuustolle	8

Puheenjohtajan katsaus

Arvoisat lukijat

Seuraavan kymmenvuotiskauden aikana henkilöstöstä on eläköitymässä noin 100 henkilöä. Tämä on lähes puolet kuntayhtymän henkilökunnasta. Rahoituksen epävarmuus ja laskevat ikäluokat edellyttävät tulevaisuudessa myös henkilöstön sopeuttamista. Kuitenkin eläköityvä henkilöstön korvaamiseen tarvitaan rekrytointia. Millä tavalla tähän on varauduttu?

Kuntayhtymä on tehnyt useampana perättäisenä vuonna alijäämäisen tilinpäätöksen. Tästä voidaan vetää johtopäätös, että talouden sopeuttamista tarvitaan. Myös toisen asteen koulutuksen muuttuminen opiskelijoille maksuttomaksi lisää kustannuksia. Toinen kustannuksia lisäävä asia on lisääntynyt erityisopetuksen tarve. Tarkastuslautakunta toivoo kuntayhtymän hallinnon kiinnittävän tähän asiaan huomiota. Onko asiasta tehty pitkän aikavälin suunnitelmaa, jossa huomioidaan tämän hetken tiedossa olevat tulevaisuuden muutokset.

Eläköitymisen ja ikäluokkien pieneneminen tuo haasteita tulevaisuudessa. Onko mietitty millaisia haasteita tämä tuo koulutustarjontaan ja tarjottaviin koulutuspaikkojen sijainteihin. Onko mahdollista pitää kaikki koulutusalat tulevaisuudessa vai onko mahdollista tarkastella sellaisia koulutusaloja, jotka eivät vastaa nykyajan koulutus- ja työvoimatarvetta. Miten on tarkoitus vastata tulevaisuuden kehitykseen, jossa uusia aloja syntyy nopealla aikataululla. Onko kuntayhtymällä tarvittavaa ketteryyttä vastata tulevaisuuden haasteisiin?

Hallinnon talouspalvelut tulevat tulevaisuudessa myös kohtaamaan eläköitymistä ja tiukasta taloustilanteesta huolimatta tarkastuslautakunta pitää tärkeänä hallinnon säilyttämistä omana toimintana. Miten ICT-palveluiden hintataso ja tarvemäärittely selvitetty niin että käytössä on oikeat ohjelmat ja työkalut sekä välineet ovat tarkoituksen mukaisia.

Vuoden 2022 tapahtumat toivat haasteensa myös ammatilliseen opetukseen. Kuntayhtymä onnistui pääsääntöisesti saavuttamaan sille asetetut tavoitteet vaikeissa olosuhteissa, tavoitteeksi asetetun opiskelijamäärän ja lisäksi yhteishaun ensisijaisten hakijoiden määrä oli jälleen hyvä. Se on satsannut onnistuneesti opetuksen järjestämiseen sekä vanhoissa että uusissa opetusympäristöissä.

Millä tavalla etäopetuksesta saadut kokemukset ja tiedot jääneet käytänteiksi ja onko näistä tullut taloudellista hyötyä niin euroina kuin toiminnan tehostamisen kautta. Onko korona-aika lisännyt erityisen tuen tarvetta. On tärkeää, että kuntayhtymä resursoi jatkossakin erilaisten tuen tarpeessa olevien oppilaiden tarvitsemiin tukimuotoihin. Tässä tehtävässään kuntayhtymällä on mahdollisuus olla avarakatseinen ja luova, sekä hakea myös ammatilliseen koulutukseen ei niin perinteisiä keinoja tuen tarpeessa oleville opiskelijoille.

Kuntayhtymän onnistuminen nojaa hyvinvoivaan ja motivoituneeseen henkilöstöön. Henkilöstöä on tuettava työssään ja heillä tulee olla mahdollisuus osallistua oman työnsä kehittämiseen. Henkilöstö on se voimavara, jolla kuntayhtymä säilyttää vetovoimansa kiinnostavana ja laadukkaana oppimisympäristönä.

Kuntayhtymän tulos oli negatiivinen, joka pääosin johtui sähkön hinnan noususta sekä palkkojen tes korotuksista. Valtionosuusrahoitus nousi 0,7 miljoonaa euroa verrattuna edelliseen vuoteen. Henkilöstökulut kasvoivat lähes 500 000 €. Tämä johtui palkkojen noususta. Toimintakulut nousivat verrattuna edelliseen vuoteen 1,3 milj. euroa. Toivomme kuntayhtymän johdon ja hallituksen pohtivan keinoja, miten nykyinen tiukka taloudellinen tilanne huomioidaan oppilaiden ja henkilöstön hyväksi jatkossakin. Epävarmuutta tulevaan lisää hieman se, että vuonna 2023 valittavan uuden eduskunnan koulutuspolitiikan linjaukset ja painotukset ovat vielä arvailujen varassa.

Erkki Pönkänen
tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet valtuustokaudella 2021 -2024 ovat:

Jäsen	Varajäsen
Erkki Pönkänen (pj)	Sirpa Närhi
Sanna Villman	Hannu Penttinen
Tommi Leppänen (vpj)	Petri Valkonen

Kuntayhtymän vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Heidi Rimpilä 15.12.2022 saakka sekä 16.12.2022 lähtien JHT, HT Lilja Koskelo BDO Auditor Oy:stä. Kuntayhtymän tarkastajat ovat toimineet lautakunnan sihteerinä. Lautakunta on kokoontunut käsittelemään kuntayhtymän tilikauden 2022 asioita kuusi kokouspäivänä.

Lautakunta on koko vaalikaudelle laaditun tarkastussuunnitelmansa mukaisesti paneutunut eri koulutusaloihin haastattelemalla henkilöstöä ja opiskelijoita, tutustumalla asiakirjoihin sekä tekemällä tutustumiskäyntejä toimintayksiköihin.

Edellinen tarkastuslautakunnan esittämiin kysymyksiin on saatu vastaukset ja kysymykset on käsitelty valtuustossa 13.10.2022 (§ 24). Tarkastuslautakunta on tyytyväinen saatuihin vastauksiin.

1.1. Sidonnaisuusrekisteri

Vuoden 2015 kuntalain (410/2015) hallintoa ja johtamista koskevat säännökset tulivat voimaan 1.6.2017 lukien. Lain 121.1 §:n ja 5 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta käsitteli ja hyväksyi kaikki kuntayhtymälle toimitetut uudet ja täydentävät sidonnaisuusilmoitukset ja päätti toimittaa ne valtuustolle tiedoksi.

2. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kuntayhtymän perustehtävänä ja toiminta-ajatuksena on: Ammattitaidolla hyvinvointia seudun parhaaksi. Toimintaa ohjaavat arvot ovat yhdessä tekeminen, vastuullisuus sekä uudistuminen ja kehittyminen. Visiona on pitää kuntayhtymä vetovoimaisena osaamisen kehittäjä.

Keskeiset tavoitteet ja toiminnan suuntaviivat perustehtävän toteuttamiseksi ja tavoitetilan saavuttamiseksi ovat asiakaslähtöisyys, toimiva työyhteisö ja motivoitunut henkilöstö sekä tuloksellinen toiminta ja talous.

2.1. Tuloksellinen toiminta ja talous

Kuntayhtymän taloudellinen asema heikkeni noin 1,5 milj. euroa. Kuntayhtymän toimintatuotot olivat 3,9 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Toimintakulut kasvoivat noin 7,5 prosenttia. Toimintakate pieneni edellisen vuoden tasosta noin 0,6 milj. euroa. Rahoitustuotot olivat reilut 0,06 milj. euroa, vuosikate jäi 0,2 milj. euroa.

Lisäsuoritepäätöksillä myönnettiin rahoitusta lisää 0,76 milj. euroa.

Investointimenot olivat n. 1,3 milj. euroa ja mitkä toteutuivat n. 0,03 milj. euroa talousarviota pienempänä.

Peruspääoman lisäksi taseen vastattavissa oli:

	2022	2021	2020	2019	2018	2017
omia rahastoja	0,03 milj. €	0,03 milj. €	0,03 milj. €	0,4 milj. €	0,4 milj. €	0,5 milj. €
ylijäämiä	17,8 milj. €	19,4 milj. €	20,1 milj. €	18,4 milj. €	19,1 milj. €	20,5 milj. €
varauksia	0,1 milj. €	0,1 milj. €	0,1 milj. €	0,1 milj. €	0,1 milj. €	0,2 milj. €

Opiskeluun ja oppimisympäristöön liittyvä tuloksellinen toiminta (vaikuttavuus)

Kuntayhtymän toteutunut opiskelijavuosimäärä vuonna 2022 oli opetushallituksen Vipunen-palvelun mukaan 1672,3 opiskelijavuotta. Tästä puuttuu POKE koulutus Oy:n järjestämä koulutus, jota ei tallenneta kyseiseen palveluun. Rahoituksen perustana oleva tavoitteellinen painotettu opiskelijavuosikertymä saavutettiin.

Keskeytysten tavoite oli alle 10,0 % ja toteutuma oli 11,5 %. Koulutusalan vaihtaminen lasketaan tilastoinnissa keskeytykseksi.

Suoritettujen tutkintojen ja osatutkintojen määrä pysyi edellisvuoden tasolla ylittäen tavoitteen. Opiskelijoista 81,9 % työllistyi valmistumisen jälkeen, kun tavoite oli 70,0 %. Voidaan todeta, että ammattitaitoiselle työvoimalle on kysyntää.

Kuntayhtymän koulutustarjonta Laukaassa on lähtenyt käyntiin toivotulla tavalla. Koulutuksen lisäämisellä on kysyntää, toimitilojen riittävyttä on syytä selvittää yhteistyössä mm. Laukaan kunnan kanssa.

Oppimisympäristöjen kehittämistyötä tulee jatkaa edelleen tavoitteena digitaalisten oppimisympäristöjen yhteensovittaminen ja niihin liittyvän toimintakonseptien luominen sekä uusien pedagogisten toimintamallien käyttäminen virtuaalisissa oppimisympäristöissä.

2.2. Asiakaslähtöisyys

Laadukas opetus

Opiskelijoiden arviota opetuksesta kysytään vuosittain. Tavoitteena oli, että opiskelijoiden arvio koulutuksen kokonaislaadusta on 4,0. Opiskelijoiden arvio vuodelta 2022 oli 4,3. Asetetut tavoitteet saavutettiin.

Laukaa on tyytyväinen kuntayhtymän toiminnan laajenemiseen ja siellä on tarvetta koulutusmäärien kasvattamiseen. Tilat ovat tällä hetkellä haasteelliset, mutta niitä tulee selvittää yhteistyössä mm. Laukaan kunnan kanssa.

Sidosryhmät

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä kuntayhtymän roolia työelämän tarpeisiin vastaamisessa. Tarjottavan koulutuksen tulee vastata kysyntään sekä koulutusaloittain että alueellisesti. Kuntayhtymän tulee seurata ja ennakoida tulevaa kysyntää, sekä olla yhteydessä työelämän edustajiin ja muihin keskeisiin sidosryhmiin ja toteuttaa tarpeenmukaisia koulutusmahdollisuuksia alueella.

3. Kuntayhtymän henkilöstö

Kuntayhtymän palveluksessa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 237 henkilöä. Henkilöstöstä oli päätoimisessa palvelussuhteessa 96,6 %, kokoaikatyössä oli 87,8 % ja osa-aikatyössä 8,9 %. Sivutoimisessa palvelussuhteessa oli 3,4 %, ja he työskentelivät opetustehtävissä.

Vakinaisen sekä määräaikaisen henkilöstön palvelusuhteiden määrä on vähentynyt. Henkilöstön määrän väheneminen johtuu määräaikaisten tehtävien ja sijaisuuksien päätymisestä sekä eläkkeelle siirtymisestä.

Henkilöstön keski-ikä oli keskimäärin 51,0 vuotta. Suurin ikäryhmä olivat 50–59-vuotiaat, joita on koko henkilöstön määrästä 58,6 %. Yli 60-vuotiaiden osuus oli 23,3

Päätoiminen henkilöstö oli vuonna 2022 poissa töistä sairauden sekä työtapaturmien ja ammattitautien vuoksi yhteensä 2514 kalenteripäivää. Poissaolopäivät lisääntyivät edellisvuodesta 9,8 %.

Sairauspoissaolot olivat suurimmaksi osaksi 1–3 päivän pituisia. Sairauslomien keskipituus oli 6,3 kalenteripäivää. Vuonna 2021 keskipituus oli 9,5 kalenteripäivää ja vuonna 2020 keskipituus oli 8,4 kalenteripäivää.

Henkilöstökyselyä ei tehty vuonna 2022.

Tarkastuslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että kuntayhtymällä on riittävä henkilöstöresurssi tuottaa laadukasta, ajantasaista ja työelämän tarpeisiin vastaavaa ammatillista opetusta. Henkilöstölle on turvattava riittävä aika työn laadukkaaseen suorittamiseen ja oman ammatillisen osaamisen vahvistamiseen koulutuksen kautta.

Työnantajana kuntayhtymä on vastuussa työterveyshuollon palveluiden saavutettavuudesta ja työhyvinvoinnin edellyttämistä tekijöistä ja niihin vaikuttamisesta yksiköissä. Hyvä työilmapiiri, ajalliset ja aineelliset resurssit ja kuulluksi tuleminen omaa työtä koskeissa asioissa luovat menestyksekkään työyhteisön.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että työhyvinvointiin sekä työilmapiiriin myönteisesti vaikuttavia toimenpiteitä jatketaan aktiivisesti. Tarkastuslautakunta pyytää kiinnittämään huomiota hiljaisen tiedon siirtymiseen eläkesiirtymien vuoksi. Työterveyshuollon saatavuuteen tulee erityisesti kiinnittää huomiota. Työterveyden kilpailutus tulee tehdä nykyisen hankintalain mukaan, kun sopimuskausi loppuu.

4. Tarkastuslautakunnan esitys yhtymävaltuustolle

Tarkastuslautakunta esittää yhtymähallitukselle ja -valtuustolle hankintaohjeen päivittämistä voimassa olevan lain mukaiseksi. Nykyinen ohje on vuodelta 2008 ja täten vanhentunut.

Koska kuntayhtymä on tehnyt useampana vuonna alijäämäisen tuloksen, on tarkastuslautakunta huolestunut tulevaisuuden rahoituksen riittävydestä. Tarkastuslautakunta esittää talouden tasapainottamisohjelman käynnistämistä, jotta voidaan varautua tulevaisuuden rahoituksellisiin haasteisiin.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2022 yhtymävaltuustolle tiedoksi.

Äänekoskella 30. päivänä toukokuuta 2023

Erkki Pönkänen
Puheenjohtaja

Sanna Villman
jäsen

Petri Valkonen
varajäsen